

Ey yangın gülüşüm
Gülüşünün söndüğü yerde kanar
Halkın yaraları

Elbette sevdanın ve kavganın
Bir bedeli olmalı
Sarmışsa bedenini
o ateş sende kalmalı
Bir yıldızın kaydığı yerden
Yeniden bir yıldız doğmalı

Veda vaktim geldi
Ey atlı karıncalar,
çarpışan otomobiller
Çocukluk sevencim,
bayram ve şenlik telaşım
Veda vakti geldi
Mor menekşeli Dersim Dağları
Ezgisiyle büyüdüğüm silah sesleri
Şehirleri serinleten kan fıskiyeleri,
işçi semtleri
Hoşçakalın asi dağlar
Ele avuca sığmayan çocuklar...

Muharrem Çetinkaya, 20 Ekim 2000'de başlayan ve 4. yılına giren ölüm orucu direnişinde kendini feda eden kahramanlardan biri...

Emperyalizmin emriyle oligarşi tarafından yaşama geçirilen F Tipi Hapishane hücrelerinde süren direnişin dışarıdaki sesi olan Küçükarmutlu'daki ölüm orucu direnişine saldırıyı protesto etmek için Sincan Hapishanesi'nde bedenini tutuşturarak kendini feda etti. Bağımsız, demokratik ve sosyalist bir Türkiye mücadelesinin kahraman şehitlerinden biri olana kadar kaleme aldığı şiirleriyle kavgasını, sevdasını, bağımsız ve özgür bir ülkeye özlemini anlattı... Kavganın şiirini yazdı, kavgayı sürdürenler O'nun şiirini yazmaya devam ediyor...

Muharrem Çetinkaya

***Gülüşün
hücrelere
takılı kaldı***

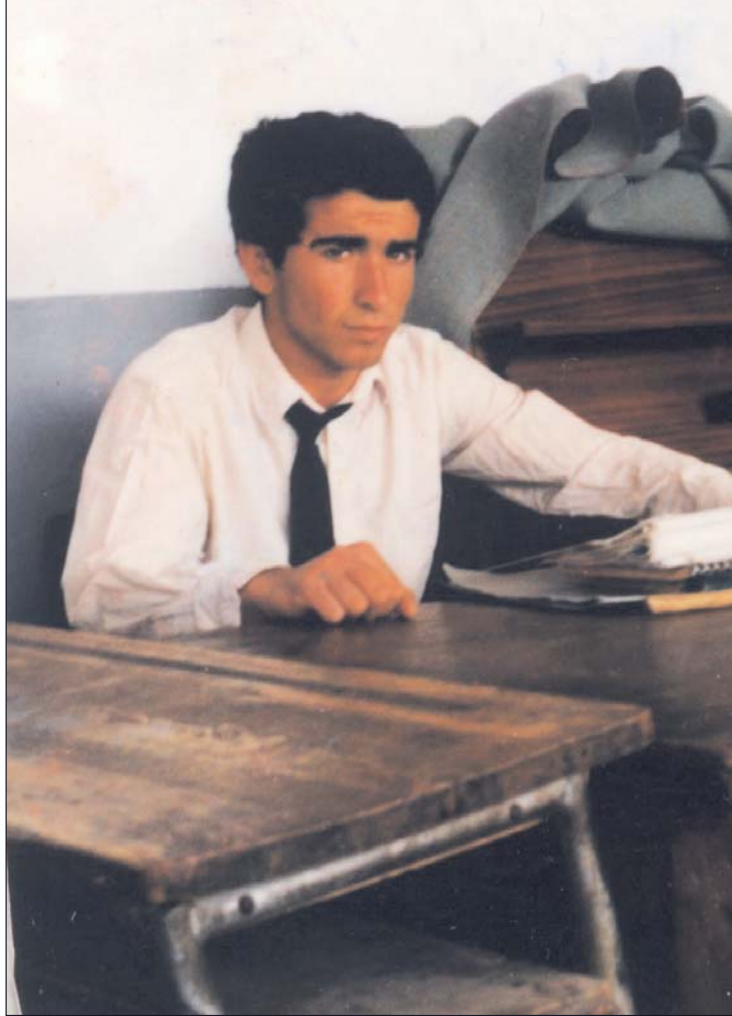
Muharrem Çetinkaya

Gülüşün hücrelere takılı kaldı

Boran

Boran

Dağların kanıyla
taşmalı nehirler
Hayatın kavgasında
ölmeli şairler
Şiirin nehrinde
akmalı dövüşenler

Lise yıllarında / Malatya

19 Aralık 2000'deki katliamdan önce
Malatya Hapishanesi'nde

Muharrem etinkaya

***Gülüşün
hücrelere
takılı kaldı***

HAZIRLAYAN: Serkan İNAN

BORAN YAYINEVİ

**Gülüşün
hücrelere
takılı kaldı**

Muharrem etinkaya

ISBN 975-92403-2-7

Birinci Basım: Ocak 2004

Baskı: Özdemir Matbaacılık

Boran Yayınevi: İnebey Mah. Koibey Sok.
Yüksel İşhanı No: 22-23 Fatih / İSTANBUL

Muharrem Çetinkaya

1970 Yılında Malatya İli Doğanşehir İlçesi Suçatı köyünde doğdu. Bir demiryolu işçisinin üç çocuğundan ortanca olanıdır. Dağ yaşamına -gerillaya- katılana dek başarılı bir okul hayatı olmuştur. Ardından başarılı bir dağ yaşamı ve yaklaşık beş yıllık direnişlerle dolu bir cezaevi yaşamı olmuştur. Muharrem, 12 Kasım 2001 tarihinde Küçük Armutlu saldırısına cevap amacıyla Sincan F Tipi hapisanesinde bedenini tutuşturarak ölümsüzleşmiştir.

ÖNSÖZ YERİNE

İNANCA VE KAVGAYA DAİR BİR ANI

Bu şiirlerin hemen tamamı Malatya E Tipi ve Sincan F Tipi hapisanesinde yazılmıştır. Parça parça olarak yollanan bu şiirleri bir kitaba dönüştürmek bana nasip oldu.

Yazılan bu şiirlerin, şiir tartışmalarının uzağında değerlendirilmesinde yarar var. Çünkü, bu şiirleri yazan kişi hayatta olmadığından yapılacak eleştirileri de cevaplayamayacaktır. Belki de bütün bu kaygılardan olsa gerek, bu kitaba önsöz yazmanın zorluğunu taşıyorum kalemimde. Önsöz, sonsöz söyleyecek olanlara atfen kaleme alınır. Oysa bu şiirlerin gerçek sahibi ilk sözünü de son sözünü de 12 Kasım 2001 tarihinde Sincan Hapishanesi'nde "Kendini feda eylemiyle" söyledi zaten.

Muharrem ile abi kardeş ilişkisinden daha öte derin bir ortaklığımızın olması elime kalem alma cesareti verdi bana. Derin bir ilişkiydi. Çünkü, onun hapisanede yaşadığı zorlukları en ince ayrıntılarına kadar bilen biriydim. Derin bir ilişkiydi. Çünkü, ikimiz de bu ülkede hiç bir şeyin sadece sözlerle ve yasalarla değişmediğini gördük ve yaşadık. Ve ikimiz de maviye yasak bu ülkede deyim

yerindeyse yine de kırmızı bir çocukluk yaşadık yoksullukların gölgesinde.

Muharrem'in çocukluğundan kısaca söz etmek istiyorum. Muharrem'in çocukluğu istasyon kıyısı bir köyde geçmişti. Bu köy gerçekten şirin bir yerdı o zamanlar. Çocukluğumuzun en güzel bahçesiydi Suçatı. O yıllarda evlerin üzeri çatısızdı. Toprak evler çocukluğumuzu ve çocukluk oyunlarımızı süslüyordu. Damdan dama atlıyorduk. Hele çocukluğumuzun sonbaharında kurumuş tarhanaların telaşla toplanması, evlerin damlarına pekmez serilmesi, cevizlerin taşlanması... İşte Suçatı o zamanlar böyleydi. Hapishane görüşleri sonrasında paylaştığımız Suçatı köyünü belki de en güzel Ziya ÜNSEL açıklamış diyebilirim. Yazar Ziya ÜNSEL, "Çılgın Doruklar" adlı gezi yazısında çocukluğumuzun mekanı Suçatı'ya ilişkin şöyle yazıyor; "Bir ara Malatya Adana demiryolu hemen yanımıza geldi. O da bizimle beraber gidiyordu. Suçatı'yı geçtik. Küçücük istasyonu öyle sessizdi öyle kimsesiz bir yer ki... İnsanın burada trenlerin duracağına, yolcuların inip-bineceğine hiç inanası gelmiyor. Ve cılız akasyalara acıyorsunuz..." Sevgili Muharrem'in çocukluğu böyle bir köyde boy verdi. ÜNSEL'in acıdığı bu cılız akasyaların gölgesinde demiryolu işçisi olan babamızı beklerdik. O zamanlar ne akasyalar cılızdı ne de bugünkü gibi istasyonlar kimsesizdi. Çünkü, babamızı o cılız akasyaları sulayan ve sekiz kiloluk kazmasıyla babamızın yarattığı emek idi, İstasyonları kimsesiz bırakmayan.

Zamanla zorunlu ayrıklarımız oldu, çocukluğumuzun yaz güneşini ve kış masallarımızı süsleyen Suçatı'dan. Ve şimdi o cılız akasyaların gölgesinde babasını bekleyen bir çocuğun olmaması!.. Böyle bir çocukluk düşünüyü yitirmek, otururken sırtımızı boşluğa dayamak gibi bir şey olsa gerek...

Muharrem'in ortaokul ve liseli yılları ile beraber

Suçatı terk edilmek zorunda kalınmış, yaş yirmilere merdiven dayamıştı. Muharrem Anadolu Öğretmen Lisesi'nde okuyordu. Birlikte bir kaç gözaltı olayı yaşamıştık. Ben, Burdur Eğitim Yüksek Okulunda okuyordum. Arada mektuplaşıyorduk. Muharrem'e yazdığım bir mektup okul idaresince okunmuş ve kardeşimin bolca dayak yemesine yol açmıştı. Kardeşimi falakaya yatıran bu "pek sevgili eğitimciler" iki kardeşin mektuplaşmasını adeta yasadışı bir örgütün dokümanlarını ele geçirmiş gibi algılamış ve okul müdürü başkanlığında kurulan dört kişilik "dayak komitesi" Muharrem'in üzerine çullanıp tekme tokat görevlerini yerine getirmişlerdi. Ve bu öğretmen(cik)ler hala öğretmenlik yapmaktalar. Türkiye'deki eğitim kalitesinin bu kadar yüksek ve ileri olmasını da bu polis öğretmenlere borçluyuz!

Bu kısa ve ibret verici yaşanmışlığın ardında Muharrem, devrimci siyasete daha yakından ilgili duymaya başladı. Sonraki yıllarda bir süre kırsalda bulunması ve ardından tutsaklığı 12 Kasım 2001'e kadar sürdü. 12 Kasım 2001'de Küçük Armutlu saldırısını protesto etmek için, Sincan F Tipi Hapishanesindeyken bedenini tutuştu-rarak, insanca bir yolda kendisini kahramanca feda etmiştir.

Kardeşimi saygıyla anıyorum.

Mazlum ÇETİNKAYA

BÖLÜM 1:

YURDUNU ARAYAN OZAN

Birinci bölüm ſiirler ölüm orucu öncesi yazılmıştır.

zamana direnen

düşlerim hala diri
zamana direnir
unutma ölüm yenildi mi bir kez
gerisi mutlak gelir
insanlığı sevmenin
kardeşçe üretip
kardeşçe bölüşmenin

ve biz
erdemini kuşayıız
sabrı kaç kez
sınadık kavgamızda
kaç kez yenildi
zaman mefhumu düşlerimize

ve biz aydınlanmanın aşığıız
güneşi, ateşi ve bilgiyi
kana kana içmenin sevdalısıız

yurdunu arayan ozan

bilinçte sessizce patlayan
kar yangını bir isyan
çoğalan her ölümden sonra
hayatın anlamını yüceltti insan
bir Filistinlinin ayasında sıkılan taşır kalbim
biraz gezgin bir ihtilalim

yurdunu dolaşan bir gezginim
doğduğum köy, doyduğum şehir
topsuz, tanksız teslim edilir
zindanlarda bekleyen teslimiyet birlikleri
dağlarda civan ömürlü kelebek ölüleri
çiğnenen Kürt gençlerinin cesetleri
ve sınırlarda içilen ihanet yeminleri
diz çöken baş eğenler
ahh gezgin, direnen baş nasıl eğildi
eğilen baş nasıl göğermeli?
Med'i satan adam kim?
kimdir Alişer'i arkadan vuran?
her ağacın kurdu kendi içindeyse
sürünün başındaki çoban mı sürüyü satan.

paslı hañer
kansız ölen serçeler
suyun yüzeyinde soluk soluğa boğulan bir nilüfer
rüyasıdır korkunun kan ter içinde biter
aşk özde, sözde doğruluk ister
utanırım baş eğmekten
bakışlarıyla bir dağ havası ver duruşuma

Fırat ve Dicle sularından çürüyen iki nehir
ah yurdum aşkın kar altında ateştir
aç kollarını iki yana, sar beni
yalnız kalmaktan bunalırım
çöl kurağında rüzgarım ol
yurdumu gezerken öğrendim
kendi diliyle yazamayan ozan
atalarının ruhuyla dertleşir
ki sözcükler
büyülü, sisli, yalancı ve yabancı sözcükler iner
kısrağın sırtına değer kamçılar gibi ozanın diline
ey yabancılıkla örtülen yalnızlık
yurdunu arayan Gılgamış nerde?
ruhumu tarayan atalarım kiminle?
ey tarihin üzerini örten kum
olmalı ozan
vatanını aydınlattıkça ölen mum

ey gezgin ihtilalci dinle rüzgarın sesini
okşa denizi
çöz yaşamın gizini
düşün geçmişi, geleceği
kentlerin bedenlerinde yapılan resmi geçitleri
oğullarını soran bakışlara
fahişesine bağlı Mussolini'lerin cumartesileri
cop ve kalaslarla dinlettikleri Wagner'i.
artık hüküm giymiştir halkın türküleri, şiirleri
öyleyse ozan silahlar eşliğinde türkülerini söylemeli

benim vatanımda
açlıktan kurt, kuş kan tükürür dünyaya
düş yolcuları olmayınca
güneş söner, dünya kararır
kolum kanadım kırılır
halkımın kanına ekmek doğranır
ey güneşli güzel günleri isteyenler, ki
düş yolcuları der adınıza kimileri
gözleriniz şimşeklere gebe mavi bulutlar gibiydi
gözleriniz sıcak güneş ve rüzgar tadı taşırdı
siz gidince
suyu bekleyen vahalara döner kalbim
hatıranız yalnızca yaralı ve yaşlı bir mendil
oysa kanımıza ekmek doğrayanların kanlı bir
kelepçeydi gözleri
söyle ey ozan
daha kanayacak mı vatanın yarası hayli zaman.

dengbejler

uzun kış gecelerinde isyanlar anlatırdı

mayınlı sınır boylarında lanet tel örgüler ayırdı

sanki dünya kör, sağır ve aptaldı

tanrının gazabına uğramıştı Zerdüş'ün toprağı

Kürt kadınlarının ağıtlarına kimya sesi yağardı

açlığın ağır kokusu sarardı mağaraları

zambak, şilan ve dağ çayları arasında

bebeler kundaklanırdı

yarlarda gelinlerin çığlıkları ard ü azmanı yarardı

olmuştu artık Kürd'ün isyanı, izzet nefis ve namus belası

yağmur yağdığında

Arap kızının pencereden bakması
bir masalın tatlı yalanlarıydı
benim yurdumda yağmur yerine hardal yağardı
ot bile dinlemez otluğun yumuşak uysallığını
kaldırır üstündeki ağır taşları
neden benim yurdumda
ağlaya-sızlaya gelinlik diken gözler
güle-oynaya kefen biçer
baykuş sesleri ve uzun kurt ulumaları
ateşe verilmiş buğday tarlaları
nehirler doğduğu kaynağa döner mi?
dağlarda/bir kavalın ezgisinde
sürgünler tutuşur akardı
ey ozan daha kıyamete kadar kanar mı?
bağı viran, bahçesi kabristan Kürdistan'ın yarası.

bir tavşan gibi yaşamadı
yüreğimin balkıyan kanı Filistin çocukları
sızlayan yaram
acıyan yanım intifada çocukları
vicdanımın balkıyan kanı intifada çocukları
zulmün tahammül zinciri parçalandı
tonlarca çeliğe karşı
direniyor milyonlarca et ve intifada çocukları
bir meyveyim ben dalından koparılmış ve garip
olmuşum Hayfa portakalı gibi ağlamaktan muzdarip
mümkünü yok eyy intifada çocukları
gerilmiş tel gibi birazda kopacağım
zamanın imbiğinde sonsuzluğa akacağım
kanımı kanınıza karacağım
inanmadım hiç Yehova ve tapınaklarına
tapacağım ama
avucunuzda sıkılı sert taşa

Yeryüzü fotoğrafları

taze ekinlerde potin izleri görmüşüm
soğuk taşlar arasında genç ölüleri
uzak ülkelerden gelen bir gezgindim
güneşli güzel günlere merhaba diyenleri sevdim
düşümde kırmızı papuçlar çalıp
peşin hükümler giymişim
belki de "Romalı Mecius"1 idim
"elimi ateşe atıp acımı metanetle gizledim"2
terkimde avuç avuç sular içirdim eabil kuşlarına
anılarımı havacı pulları gibi biriktirdim
kırık keman eşliğinde söylenen bir şarkıydım
ezgisi unutulmuş çocuklarca
ben bir gezginim masallar getirdim

en çok ertelenmiş aşk masallarını getirdim
merhaba, güneşli güzel günler için döğüşen çocuklar
sizleri sevdim
inci topladım uzak denizlerde
meçhullerin gölgesini seçtim her midyede
deniz ana
sudaki yazı misali silmiş kar maskelileri
saklıyor yiğitlerin sözlerini, gölgelerini,
midyedeki inci gibi.

ha desem hapsedilirim, "bir nefes boyu"³
tu desem tutuklanırım.
soğuk taş döşemelerde ve izbe köşelerde
"tükürsem cinayet sayılır"⁴ belki de
uzun yollardan gelip zindanlardan geçmişim
"sular olmuş aşkımin şahidi"⁵ bir biliciydim
şehirlerin yorgunluğunu içip kırlara nefes vermiştim
biraz zenci biraz yezidiyim
Kara Afrika'nın elinde sevinci de ekmeği de çalan
kamış sarayında mutlu kardeşim Lumumba'yı ⁶
Roma arenasında parçalayan
Jamaikalı yerliye asılacak boyun bırakmayan ⁷
hangi cellat, hangi müstemleke
ey güneşli günlerin düşçüleri
acılar getirdim size uzak ülke ve denizlerden
kininizi bileyesiniz diye
hekimi siz, dermanı ellerinizde

gördüm, öldürürken bile bizleri
korku akıyor gözleri
saldılar sokaklara katilleri
kirlettiler vatanımın bakire düşlerini
serpin, serpin vatanımın üzerine Ulucan'ın küllerini
yakın Ulucan'ın küllerinden ateşini
ki vatani yeniden kursun ölülerimiz iskeletleri
gözlerimiz yivlerinden fırlayan mermiler gibi
bu öyle uçsuz bucaksız bir sevgi ki,
büyüyor, güzelleşiyor
arttırdıkça düşmanına kinini, nefretini
diren kalbim, diren ki
türküyesin alın terimiz gibi namuslu günleri.

sabahları yangınları kucaklardı memleketim
güneşli güzel günleri isteyenleri ardında
ve redifler geçerdı raylardan
ateşten bıçaktı, kehribar saçlı kadınların gözleri
yeryüzü püskürtüyordu her şehitten sonra
yüzlerce karanfili
İsmet, "Nguyen Van Trai"8 gibi halk kazanacak
diye bağırıp bitirdi son ödevini
yayıldı çan gibi
alnı kızıl bantlı kadınların sesleri
yakın katilleri ve günahkar elleri
yaşanan her acının bedeli ödenmeli.

"güneyin ağaçları garip bir meyve veriyor
yapraklarında kan var ve kökleri kanlı
siyah adamın vücudu esintiyle sallanıyor
garip bir meyve sarkıyor çam ağaçlarından"⁹
ninniler içinde ağıtları öğrendim hayattan
bir gezgindim
başka dillerden şarkılar dinleyip de esinlendim
geldim size, ey güneşli günleri isteyenler
yediğimiz ekmek ve tuz
içtiğimiz su
bir de yiyeceğimiz
yaşamın ve ölümün adı bengisu kalsın.
ben sizi sevdim.

yaşam gerekçem I

ey ömrümün baharı
yaşam nedenim
kahrım-sabrım
ah ince bellim-sevdiğim
ah düşlerim
düşlerim
sevgiliden neler
neler beklerim
ey sevgili
aramızda şehirler değil
yeşil dağlar hiç değil
Aysbergler var
sevdan mı?
afyon olur,
başıma vurur dizelerde
ey sevdiğim
ömrümün gerekçesi
saçlarına
mersin çiçeği ektiğim
göğsüne
zeytin dalı taktığım
aşkın çıplak sureti,
yanan dudaklarıma
sevda limanıma
yanaş aheste- aheste
şiiir tanrısı
çılğın Apollon'un dizelerinde
der defneler

ve bir kez
atıkt mı koca ağızımızı
yumduk mu kara gözümüzü
bir ağız dolusu
ana-avrat demeden
küfrederiz,
namussuza-bezirgana
bundandır,
nam salmış dünyaya
ve terimizde
ukurova sığağından
mertlik-yiğitlik kokar
küfürlerimiz gibi.
ve Anadolu'nun
hasretine dayanmak
bir kış titreyişine tutulmaktır.
düşlerinde yaşamak
bir baharın tazeliğine kavuşmaktır.

yaşama gerekçem II

gel güzelim, gel
gel de bak
yaşamın
ve kavganın
anlamlığına
unutma
yaşamın karanlık oldu mu
ölümün
zifiri karanlık olur
ey sevgili
kalbimin bilmececi
sevginin
ve ilerlemenin bilimi.
yön ver, sevilesin
sevilesin ki,
imana gelsin
çıyanlar-yabaniler
ağkurdu ve anzavurlar
yaşam gerekçem
sen sevince
kavganın yaşamını
susar,
ağızotu ve manyetolar
susar, yalan makinaları

mevaya gelir
ahlatlar
ey sevgili
yaşam gerekçem
seller
damla damla yağmurdan
oluşur.
akrep ateşle dansa tutuşur
sen inanınca
yarınlara
zindanlar kavgayla buluşur
belki;
acının fidelerini dikeriz
gönül bahçemize
varsın olsun
meyvalarını dereceğiz
göz yaşının
zafer meydanlarında.

vatan yaralı

ne oyun
ne de ağlamanın zamanı
taşduvar avlu
siper olmuş Liceli'ye
yine:
ılık ılık kan kokusu
sarar Lice'yi
bir yel eser
ölüm
korkulu
göç yolları görünür.
taşlı-sapa
o diyar senin
bu diyar benim diye
vatan
gövdesini sarmış
yaralı,
gözler yaşlı
kaybederken evlatlarını

varacağız menzile

yıkımlardan, yangınlardan,
sürgünlerden,
mayın tarlalarından geldik.
yanmış meşe ormanları gibi
sürgün verdik her yandıkça,
dallandık, budaklandık,
kök saldık hep, vuruldukça

biz ki; güneşten sağılır
baldan süzülür
sudan arınır
topraktan fışkırır gibi
geldik bugüne

içtiğimiz su değildi
sabır ve direnç şarabıydı
ezilmiş ve horlanmışların
aşk yeminiydi
zafer türkülerimiz

yarın, bir daha
şiiirler ezgisiz
sular dizginsiz akmayacak
uyumlu bir orkestra gibi
sular, ormanları besleyerek öpecek,
güneş toprağı ısıtarak kucaklayacak.

daha dündü
pamuk değildi yastığımız,
taştı.
yün değildi yorganımız,
yapraktı.
göl değildi kokladığımız,
baruttu.
yar değildi sarıldığımız
silahtı.

gün oldu
yıldızlarla dost olduk.
doğayla bilgece konuştuk.
değil insanlar
kuşlar bile dilimizden anlardı
yaşadıklarımız düş değil gerçektı.
su gibi
ekmek gibi
hava gibi

ve biz ki yarın
kan ve irin tarlalarında
yolları arşınlaya arşınlaya
diz boyu ihanetleri yara yara
varacağız menzile

çünkü biz
şiirlerin, türkülerin en güzelini
yemin saydığ kendimize
kilitlendi bir kez,
bu yürekler zafere.
çıçeklerin rengarengini
aşkların en güzelini
zaferle müjdeleyeceğiz.

şunun şurasında
kaç müebbetlik,
kaç baharlık,
ömür kaldı.
düşlerimize gebe
kaç kurşunluk
yol kaldı ileride

şimdi
martıların kanadına
takılı kalsa da
özgürlüğümüz,
varacağız menzile
sözümüz sözdür
hem de er sözü
düşlerimiz gerçektir
şu yeryüzü
ve de gökyüzü gibi.

artık,
barutumuz ıslak değil
stepleri tutuşturarak,
dünyayı, Mezra Botan'dan sarsarak
varacağız menzile.

unutulmuş

deniz, maviliğini unutmuş
anaforda.
sevda, tılsımını yitirmiş
sözcüklerde.
yeryüzü,
bereketini kaybetmiş
yağmur dualarında.
gökyüzü,
özgürlüğünü yitirir
karbonlu, civalı
havalarda.
çocuklar,
gülümsemesini unuttur
kan ve barut ortasında.

tutkuların esiriyim

tutkuların esiriyim
ne dağlar
ne fırtınalar
sığar yüreğime.
bıraktım sevdamı,
Harran ovasında
gel de tutuşsun tutkularım
zgrlk ateşinle.

tut ki

tut ki; sen
kelepçelenmiş
tutsak yüreğimde
kanat çırpan
bir kırlangıçsın.
salıversem,
uçuverir misin?
yaban ellerine.
konar mısın
başka yüreklere.

tut ki; gözlerin
bir hüznün ırmağı
sevdaya hasret
kurak bedenimde.
bir gülücük istesem,
gülüverir misin?
öper misin?
susamış, çatlak dudaklarımdan.

tut ki; Prometheus'um
yüreğim bir top ateş
sen de
donuveren bir güvercin
gel desem
donuveren fidelerimi
ısıtır mısın?
gelmeyip de
Olimpucus dağına gider misin?

sen I

sen, ne oltamda balıksın
ne de kadehimde rakısın.
sen,
zifiri karanlığımda
çoban yıldızımsın.
yaş yirmibeş
ömrümün çoğu gitti, azı kaldı.
gelip geçen ömrümde
yazlar bitti
kışlar kaldı.
Nazım ölür
Vera Nazım'sız kalır.
sel gider, kum kalır.
o yaşanmış
bir ömürlük yolda
senden bana
tozlu bir fotoğraf kaldı.

sen II

ne olur
bana beni hatırlatma
hep ben sen olayım
ekmeğimde katık
saçlarında bir tek kara tel
göz pınarlarında
bir damla olup
ılık ılık akayım
her gece gelip
yorgun argın
endamlı kollarına uzanayım
bırak nehirlerde yalnız akayım
insan(cık) selinde yalnız dolaşayım
ne olur
hep sen konuş
hep sen gül
ben hep sen olayım
sen sen kal.

paslanır

bir garip Orhan Veli mi?
 hazan mevsimi donmuş,
 bütün kızılıklar susmuş,
 ütopyalarım ham
 dinmiş yürek çarpıntım
 palamutlara gömütlenmiş açlığım
 kurşunlanmış yolların ortasındayız
 delinir gök kubbeye sığmaz rüyalarımız
 sevginin burçlarına dikilmiş
 bir gülümseme, çaylaksı.
 sus...
 gündüzün dili lâl
 geceler konuşsun
 dağlar aksın
 yalımlar sönsün
 naçarlar alevlensin
 çiziyorum sevgilinin resmini,
 cıgaramın dumanıyla
 sus pus olmuş
 tüm mavilikler,
 denizler.
 bir şairler kaldı geride,
 şövalyece
 bir de şiirler kaldı torbada azık
 silahta mermi,
 gözde ilahi bir nur
 yivlerinde setlerin
 yeni hayatlar biter.
 yol ayrımındayız şimdi.
 paslanır ihanet hançerleri
 kurşunlanmış dizelerde.

25 şubat 1998

ölümü sevda

gök kubbeye sığmaz
kanlarla çizilmiş haritalar.
et ve kemikten örülü
zulmün sarayı Ninova'da
destanlar yazılacak,
ölümü sevda
kavgayı kardeş belleyenlerce.

nerde

nerde
masalımsı dünyalarda
ırmak ırmak olmuş gözyaşları
git, dönüp bakarsan
cıgara gibi yanasın
benimle kalsın,
bu kederli gecede
kadehimi dolduran gözyaşın
ve fotoğrafın

git, dönüp bakma bir daha
laf gelmesin dostluğumuza
istemem, ey bivefakar canan
yalnız bana kalsın
cıgaramın dumanı
o tek gözlü kulübe
ve bol kitap
ve şarap
bana kalsın

ve tarih
bilmem kaç.
elveda,
uzaklaşıyorum bu şehirde
ve makinalaşan bu toplumda
çünkü; bu şehirde herşey para
aş para
aşk para
iş para
oysa ben, kaç defa
yalnızlığımı sattım
hem de bedava

meçhulün çizgisi

ey mavi gök,
hırçın su,
kara toprak.
duyun da
hissedin
bu çığılığı
ölümün,
bilinemezliğin yani,
o meçhulün çizgisini ölümün.

ey şarabi renkli gecelerin
vurdum duymazlığı.
dinleyin,
dinleyin de
duyun bu çığılığı
kırık kanlı kadehlerde
yudum yudum gelen
ölümün soluk alışlarını.

ey rahmine ihanet tohumu serpilen geceler.
anla,
bu kavga
üş beş günlük
hatır matır meselesi değil
ağıtların-çığılıkların
hesabıdır bu.
boynumuzun borcudur.
el-ayak buz tutmuş
bu uğurda
ne yazar.
yeter ki yürek çarpsın.

isimsiz Őirler I

sevencim raylara,
gölüşüm hücrelere takılı kaldı.
biliyorum
dışarda hayat
güröl güröl
volkan olup akmakta,
yaban arıları bile
harıl harıl çalışıp
bal yapmakta.
bense, burada
volta atıp
yeni baharlar düşlemekteyim.

isimsiz şiirler II

ne zamandır ülkemde;
tomurcuklar patlamaz,
sarı, esmer kızlar
saçlarına
papatyalardan taç yapmaz.
çocuklar,
cevizleri taşlamaz
damlara,
pekmez serilmez.
unutuldu mu ne
kurşunlar, bombalar ortasında,
hem ilkbahar hem yaz.

insanı insan gibi

biz ki
kömürü damıtmaktan,
ieği dermekten,
buğdayı ekmekten,
bıkmadık, bıkmayız.

biz ki
Çiçeklerin özünden
kavganın yarısından
dnmedik, dönmeyiz.

biz ki
insanı para için
yaşamı yaşamak için
sevmedik, sevmeyiz.
insanı insan gibi
yani gl gibi
emek gibi
sevdiik severiz.

ille

elin varsa, el
dilin varsa, dil ver
ille, ben insanım diyorsan
ses ver çığlığa.
kırılısın kabuklar
yıkılısın sahte dünyalar
ses verilsin çığlıklara.
insanlık sürükleniyor
bir kez daha
Lice'de Etruş'ta.

haykırış

karişmadı çığılıımız
ne suyun
ne de gecenin sessizliğine
bitmek bilmeyen
rüzgarın uğultusuna.
fermanı
yakılırken ülkenin
parçalanan
her bedeninin haykırışı
tutkusu olur,
ölümüne yaşamanın.
birileri
varsın
sessiz dursun.
çığılıınıza birileri
güç katar,
ter ve kanla yoğrulan
bu toprağa
ve şimdi daha sesli
duyuyoruz
o parçalanmış ülkenin
küllenmiş vücudundan
yukarıya bak.
haykırışlar...
Bımre Koledarî
Bijî Azadî.

haykır

haykır, haykır ki
Cudi'nin zirvesinde düşen
her beden bir bayrak
bir parça toprak olsun
üstünde kardelenler açsın
Mahabat'a gülümsercesine

haykır,
sularında parçalanan
onlarca, yüzlerce
Amedlimin hatırına.

haykır,
atların kanlı nallarıyla
asırlarca tepinen
Mezra Botan'ın uğruna

haykır,
ağuyu süzen yüreğim.
mutlaktır haklılığımız
yer bizim tanışımız
gök bizim tanışımız
haykır ki
kalmasın ahımız.

haykır Harpagus'lara, haykır ki
Apê Musa'nın ak saçlarına
gülümsesin
beyaz kar tanecikleri.

haykır, haykır ki
köz köz olmuş yürekleri ile
göz göz akan gözleri ile
şen olsun
Artuşun çocukları.

hani

gece kızıl
saçların aynı sefa
gözleri mavi
ay soluksa
renği hani
elleri
bir top pamuk
kıpkızıl bir kor
yüreği
kimbilir?
kaç hayat göğertir
ırmaklaşan gözlerin

11 mart 1998

Zulüm

hangi bulut
yağmur yerine
kan ağlar
Kürdistanım'da.
zulüm kanla karışık, kar içinde yağar
ve çocukları Kürdistan'ımın
çocuklarımız yani
korkudan büzülmüş
çıplak yatarlar.

gün gelir

gün gelir
bir avuç kor oluruz
düşeriz
umutsuzluğun sağnak
yağışında
rengarenk düşlerimizi
saklarız
yaramızdaki mahzende.
ve gün olacak
acıyı ekip
gözyaşını biçip
karamsarlığın
tohumlarını bağrımızda
söküp,
umudu büyüteceğiz.

gerisi yalan

Çok kere
acımı dindirdi
gözlerin.
bazan ateşli bir söylev
bir dağ selidir
inatçı bakışlar.
ve bahar oldu.
gel.
eridi karlar
dağların eteklerinde
ne söylenecekse
söylendi gayri.
sağır,
kör,
dipsiz kuyulara dahi.
bir güneş gelmedi
ülkeme,
bir de sen
gerisi yalan.

eğer-eğer

eğer

büyük dünyalar yaratılacaksa

ekmeğini

sıcak - soğuk

taze - kuru diye ayırmadan

paylaşman gerek.

eğer

aydınlanacaksa birileri bildiklerinle

hiç ikircikliğe düşmeden

hece - hece

kelime - kelime

anlatman gerek.

eğer

en büyük mutluluk olacaksa

sevdayı

acı - tatlı demeden

yaşamak gerek.

eğer

yeni dünyalar kurulacaksa

kavgaya tutuşmak gerek

zor - kolay ayırımına girmeden

dönüşüp - dönüştürmek gerek.

düşümde kalır

dışarda
ahmak ıslatan yağıyor.
rüzgar diniyor.
toprak
ağır ağır kokar,
özlem olur
doğal olan ne varsa.
biraz hüzün
biraz nostalji
çöker
karanlık hücreme.
sessizce
dolarken gece
düşümde kalır
dört duvar
kör pencere.

(13.11.1996)

düşlerim tutuşur

marjinalliğim bitti
düşlerimde.
sıkılı kalır yumruğum
bütünlerken ülkemi
gözlerim
hücreme
ilişir kalır.
yüreğim
ah bu deli yüreğim
şairim, mısralarına esir kalır.
oysa hayallerim
hala canlı
alanlarda
dağlarda
zindanlarda
tutuşur kalır.

doğanın dostluğu

havada
sis
bulut
duman varken
hava
kan
barut
eylem kokuyor
düşmanın çirkefliği
sinmek istiyor havaya

ve yürürken dağda
karda
boranda
uzun kurt ulumaları
yarar sessizliği
sarar bedenimizi
mırıldandı dudaklarımız
zafer türkülerini

ve ay büyür
adımlar daha hızlı
ormanlar,
aşılmaz görünen dağlar
sessizliğimizi bozar
dostluğumuzdan yana.

dize-ıme ve şiir

bütün dizelerin
gülüşleri laciverte
fistanları kırmızıya çalar.
bütün imgelerin,
gözleri mavidir
doludizgin koşar sevgili
bütün metaforlarda
bütün harfler damar damar,
kök salar mısralarda.
çekilir şiirin kıyılarında
yarin hüznün ırmağı gözleri
şair sevdalıdır
mermerden hürriyetin.
bütün dizelerin,
fistanları al
dudakları bal
yüreğı kan-ağı
süzölür gelir baldan.
şiir
dize
ve ıme
karşı durmaktadır
yel değırmenlerine.

(2 Mart 1998)

sevdasız ağaççıklar

zıpkın yedim
denizde yine.
yeni umutlar
doğar diye.
yakamozlar
sevişti durdu.
kaç gün
kaç gece
her baharda
fundalıklar çılgınlaşır
sevdasız ağaççıklar
çağlasızdır.
benim yurdumda
mürekkep yerine
kan damlar divitlerde
denizin üstüne.

cesetler ve gözleri

bir yaz gününde ölkem
eylöl sabahlarına dönmüş
ağıt sarmış sokakları
vurulur insanlar birer birer
meydanlara, surlara dizili cesetler.
kalleş namludur bu
iman bilmez
insaf bilmez
insan bilmez
doğdu bir kuyruklu yıldız
Amed'in üstüne, hazıranda
belli ki bu mevsimde
bahtsız ve bereketsiz geçecek
herşeye rağmen
gözler
bereket yüklü,
Zerdüş, ölkemizde diye
oysa Nemrut sahte
mayasız güler gözlerine
kör bir tutku değil yaşamak
trajik bir sahne hiç değil
onurlu bir yaşamın bedelidir
bütün çekilenler,
ayağımıza
bileğimize zincir vurulur
sussun diye dilimiz
hissetmesin diye yüreğimiz
kelepçeleniriz
tutsağız yaşamaya
ve ölmeye
hem de kendi ölkemizde

burda

burda, gller beton
rüzgarlar kan kokar
martıların kanadını kırarlar
martılar kanatsız uçar.
burda, savaşanlar var
güneşi zaptetmek için
güneşe atsız koşarlar
burda, ölümün rengi al
ve soğuktur
genç kızlar ve delikanlılar var burda,
boranlara ve tipilere bile
syletirler türkülerini.

bulutlara

sensiz
bu şehrin ışıkları
benden çok uzak.
şimdi dışardasın,
hummalı
bir iş saati başlar.
fabrika dumanı,
araç ve siren sesleri
sıcak bir salep kokusu
yanık bir Anadolu havası
neye değmezki derim.
duyumsar mısın
duyumsayıp ta sızlar mısın
döner yüzümüz geçmişe
uzatırız ellerimizi nedense
boş kalır avuçlarımız
bulutlarda ağlamaklı bugünlerde,
taze yaprak düşer dalında
kuşlar öter yaşlı yaşlı
dışarda kurşun sesleri
sokaklar kan akar
nedense bulutlar da
ağlamaklı hayatımız gibi.

bilirim

bilirim dayanır bu yürek
dayanır
allahsızıdır allahsız
inadına daha hızlı çarpar
bu yürek, inadına
geçer bu günler, geçer
ekmeksiz
arapsız
ve aksız da olsa.

beyaz

cıgaramı
yarıda bırakıyorum
oysa asıl haz son yudumda
biliyorum.

ve maltada voltadayım
duvarlar
beyaz ve kireçli
yer, beyaz ve karlı
hava, soğuk ve rüzgarlı
ve soğukta yüzüm
kireç kesilir
duvar dibi
nispeten rüzgarsız
şimdi anılar gözümde
yaşam,
ne kadar da acımasız.

dışarda
ateş hattında
ateş başında
dostlar var
cıgaralı
çaylı
koyu muhabbetin ortasında.

oysa ben
hala duvar dibindeyim
yer beyaz
duvar beyaz
yüzüm beyaz
ilk kışın ortasında.

(3 şubat 1996)

Anadoluyuz Biz

bir başkadır
bizim elin insanı
el sıkışı
gülüşü
ağlayışı
sert olur
karayel gibi.
ama yüreği
yaz yelidir
ılık eser.

bir başka açar
bizim elin çiçekleri
papatyalar, tarlalar dolusu
bir diz boyu
bembeyaz
ve doğrusu, almış akını
insanımızın yüreğinde

ve her baharda
biter gelincikler
bozkır dolusu
açarlar kızıl kızıl
ve sanki
insanımızın kanında almış alını.
işte biz bu yurtluyuz.

bir elimizi uzatsak
uzanırız Cudi'den Antep ovasına
Antep'ten Çukurova'ya
Çukurovalıyız.
babadan dededen
işçi-ırgat çocuğuyuz
yani pamuğun, narenciyenin,
Çukurova'nın,
emek ordusuyuz.

ve bir kez
açtık mı koca ağızımızı
yumduk mu karagözümüzü
bir ağız dolusu
ana-avrat demeden
küfrederiz,
namussuza-bezirgana.
bundandır,
nam salmışız dünyaya
ve terimiz Çukurova sıcağından
mertlik-yiğitlik kokar
küfürlerimiz gibi.

eyy Anadolu
hasretine dayanmak
bir kış titreyişine tutulmaktır.
düşlerinde yaşamak
bir baharın tazeliğine kavuşmaktır.

aldanmak

gece-gündüz olmuş
fark etmez
hicran dolu
günüm benim
ve gözümde
bir damla yaş
bak diyor bana,
arkadaş
bademler
çiçek açmış dışarda
bense
bir bulutun selamına aldanmışım
bir başına voltada
of be of
olsaydım derim
Cudi'de
bir çiğ zerreciği
ülkem, gönlümde bir dağ silsilesi
boşuna değildi
özgürlüğün bedeliydi
çektiklerimiz.

**HAYATA SUNULAN
ÇİÇEKLER ÜSTÜNE**

**BÜTÜN
ÖLÜM ORUCU ŞEHİTLERİNE**

Hoş Geldin Boş Gitmeyen

Seni çok bekledik
Yolunu hep gözledik
Ateş küresine döndü gözlerimiz
"Hoş geldin ölüm"
Sefa gitmeyeceksin ama
Bir deri bir kemik kalmış bedenlerimiz
Ölümsüzlük şerbetini içmiş yarenlerimiz
"Hoş geldin ölüm"
Ölümler hoş geldiniz
Boş-sefa gitmeyeceksin
Ölümü yere çalmanın heyecanında
Kenetlenmiş dişlerimiz
Sesimizi rüzgarlara içirmişiz
An-an beklemiş, bekletmişiz
Ey ölüme gülenlerimiz
Hoşgeldiniz
Bir mavzer mermisi gibi
Karanlığı yırtıp geçtiniz
Ölümün mevzilerini
Çoktan ele geçirdiniz
Zaferin şerefine bekliyoruz
Sessiz ve nefessiz
"Hoş geldin ölüm"
Merhaba zafer müjdecimiz

21 Şubat 2001

Nehirler

Dağların kanıyla taşmalı nehirler
Hayatın kavgasında ölmeli şairler
Şiirin nehrinde akmalı dövüşenler

Kar Yangını

Dövüşmek yenilmez kılar insanı
Yen acılarını!
Onlardır acıların asıl kaynağı
Ölüyor en yiğitlerimiz
Unutma onları
Onlardır zaferin asil tacı
Bile hıncını
Tut hayatın nabzını
Bak kuruluyor zafer takları
Toprakda balkıdı
Cengiz'in al kanı
Biziz öldükçe
Uzatan umudun yaşamını
Cengiz bir karanfil susması
Belli olmadı
Nasıl çoğaldı
Nerede patladı
Bir Newroz şafağı
Dağların kemerini çözüverdi
Karlari yarıpta geliverdi
Kar yağını
İnce ve asil Newroz çiçeğı
Bir sabah patlayıverdi

(21 Mart 2001)

Analara

Analar
Kızlarını gelin eder
Ölüme düğün derler
Anaların oğulları
Cepheye gider
Kimi selam eder
Kimi ellerinden öper
Demiş ya peygamber
"Anaların ayaklarının altıdır
Cennet ya da irem bahçeleri."

Canan ve Zehra'ya

Saçlarını
Kavganın fuları taradı
Gözlerinizde
Kimi güneşi
Kimi lekesiz dostlukları aradı
İki bacı
Karadeniz'in iki mavi dalgası
Ölümün ışıklı evinde
Bir dalda cennetin iki meyvesi
Evler şenlenirken yaylalar nasıl beklerdi
Meyveler düşerken fideler yeşerirdi
Gönlümün kırlarında
Kınalı kuzular meleşirdi
Ey orman gülü, huş ağacı
Bu kardeşliğin kaçınıcı acısı
Uyanan toprağın doğurgan mı olur sancısı
Oldular onurumuzun baş tacı
Karadeniz'in iki mavi dalgası...

Adım Adım Dersim'e

Fatma ve Nergiz'e

Gülüşünüz Dersim aşkı
Bakışınız Munzur dağı
Aşkınız Peri çayı olsun
Yüreğiniz orman uğultusuyla dolsun
Her adımınızda
Kırk göze dolsun vahalara
İnancınıza sevginize aht olsun
Kusacağım kanın tadı
Kızılıcık şerbeti olsun.

Her merhabamızda saklıdır elvedamız
Vakitsiz ayrılıklara gebedir mektuplarımız
Karanfil halayına davettir her satırımız
Ölsek de
Rüzgarın savurduğu küllerimizden
Yeniden, yeniden doğarız

Yaſatmak İçin

Bir daldan bir dala
Kanat ırpıyoruz
Rengarenk kanatlarımızla
Hayatı taſıyoruz
Beyazdan maviye
Maviden al'a
Yaſamdan ölüme
Ölümden yeniden doğuma

Acıların dünyasında
Boğulmuyor sesimiz
Polenler taſıyoruz
Bir ananın gözyaſından
Güle
Gülden
Bir kelebek misali ömrümüze
Ölümsüzlerin sözünü taſıyoruz
Namuslu özümüze

Kanat çırpıyoruz habire
Her teleğimizde
Bir ſiir doğuyor
Bir türkü söylüyoruz
Duvarların ötesinde
Kavgayı sevdayı götürüyoruz
Dağların denizlerin
Rüzgarını üflüyoruz

(07.07.2001)

Yangın Gülüşlüm**Halil ÖNDER'e**

Ey yangın gülüşlüm
Gülüşünün söndüğü yerde kanar
Halkın yaraları
Elbette sevdanın ve kavganın
Bir bedeli olmalı
Sarmışsa bedenini o ateş sende kalmalı
Bir yıldızın kaydığı yerden
Yeniden bir yıldız doğmalı
Veda vaktim geldi
Ey atlı karıncalar, çarpışan otomobiller
Çocukluk sevincim, bayram ve şenlik telaşım
Veda vakti geldi
Mor menekşeli Dersim Dağları
Ezgisiyle büyüdüğüm silah sesleri
Şehirleri serinleten kan fışkıyeleri, işçi semtleri
Hoşçakalın asi dağlar
Ele avuca sığmayan çocuklar....

Söndürelim Güneşi
(Apo ve Ahmet'in sohbeti)

Ahmet: "sen Yezidi olurdun ben Filistin
Sen sürgün doğardın ben düğün"

Apo: "sen çıra gibi yanıyordun
Sen eridikçe ölen mum gibi, ben aydınlanıyordum"

Apo ve Ahmet: Öyleyse
Söndürelim şu güneşi
Ölümlerimiz ışıtsın şu memleketi"
Söylediler cenk türkülerini:
"ölümlerimizle
Ya vatani cennete çevireceğiz.
Ya cenneti vatana indireceğiz."

Sevginin fideleriyiz

Biz sevginin fideleriyiz
Hayatın acısından
Kavganın yarısından
Dönmedik dönmeyiz

-Biz
Gültekin nesliyiz
Elimizi uzatsak
Güneşi sağlarız
Başımızı kaldırsak
Yıldızlara koyarız
Kanımız
Sokaklarda mı kurumuş
Aldırmayız
Cengiz misali
Karadeniz gibi hırçın
Aktık akarız
Kentleri yıktık yıkarız

-Şenay gibi
Çiçeğin tözünden
Sevdanın özünden
Yiğitlerin sözünden
Anaların gözünden
Geldik geliriz

-Biz
Erdoğan'ın kuzenleri ve efeleriyiz
Kirliyi arıtmaktan
Kömürü damıtmaktan
Bıkmadık bıkmayız

-Biz Veli'yiz
Çiçeği dermekten
Buğdayı ekmekten
Hayatı ölürcesine sevmekten
Neşelendik neşeleniriz

-Biz Halil'iz
Halkın namuslu alınteriyiz
Şen-şakrak gülüp dövüşmesini de
Ölmesini de
Bildik biliriz.

Ender Can'a

Sakalı
Bir orman kadar gür
Kafası
Bir rüzgar gibi hür
Gitti son ölümsüz
Malatya'nın yüz akı
Yaşattı
Anne sütü gibi helal
Kattı kanını kanıma
Su gibi zelal

En coşkun şarkı

Kimi bir türkü ığlığında
koyuldu yola.
Kimi
Yırtıp ölümün pençesini
Yazdı onurun güncesini
-yaşamıyla
en güzel türküleri söyledi
-ölümüyle
en coşkun şarkıyı besteledi kimi.

Sen ölmedin

Saatler, günler, aylar, mevsimler durdu
Kurt kuş sustu
Bugün bir yıldız yörüngesinden koptu
Güneşe tutkundu, güneşe düştü
O ele avuca sığmayan bir çocuktuktu
Mendil gibi düğünden düğüne sallanıyordu

O gün Newroz'du
O balyozuna kavgasına vurgundu
Bir bayrak gibi dalgalanıyordu bilinci
Şarkıların, şehirlerin ezgisi değişti
Elbette bu demir sabrına zulüm neyler
Ölüm baş eğer

Yok yok sen ölmedin
Yüzünü güneşe döndün
Bir top gibi duvarları dövdün
Adına direnç çiçeği denilen
Bir tutam sevinçten yetmedi
Ellerimizi patlatıncaya kadar dövüyoruz
Köhne kapıları
Gırtlığımız yırtılıncaya kadar
Bulutlara haykırıyoruz
Adını, adını
Hoş geldin yerküremizin güzel güneşi

Bengisu

Acılar bütün kentleri kuşatıyorken
Bir kent acıdan susarken
Bir kent acıdan kan kusuyor
Yataklarından bir bir kirlenirken nehirler
Tükenişe “yaşam” derler
-Söylendi sabahın seherine
Gecenin tükenişine
Bir ömür yaşayıp her gün ölmektense
Bir gün ölür her gün yaşarız
-Gözlerimiz/aynı güneşte kamaştı
-Kanımız aynı sevdanın kanıyla yandı
Gözlerin
Sözlerin
Ömrümün balkıyan yanı
Elveda gidiyorum
Benimle oynar mısın Bengisu
Son anımda
Ağlamadan gözlerimi kapar mısın?

Çelik mavisi

Kimi bir türkü çığlığında koyuldu yola
Kimi yırtarak ölümün karanlık pençesini
Yazdılar hürlüğün aydınlık güncesini
Kimi açlığın koynunda
Bir atom çekirdeğinin gücünü taşıdı
Eriyen her organında
Artık şiirsiz verilmiyor mola
Türküsz çıkılmıyor yola
Çelik mavisi hançerini bilmemişse yürek
Ya ölerək, ya ölerək
Zafere kadar döğüşülecek mutlaka

Ölüm

Hem bize çok yakın
Hem bize çok ırak
Ölüm.
Hem bize var, hem bize yok.
Ölüme dediler "Kalleş Olsun Adın"
Baktım
Tarttım
Anladım
Ölümün adı kalleş değil kardeş
Bize Allah kadar uzak, hava, su gibi yakın.

Sevginin Sönmeyen Gözleri

-Hangi ölümün adı zaferdi
Hangi açlığın tadı tokluk içindi
Dört mevsim söylenen bir türkü denildi.

-Güz fırtınalarında
Rüzgar okşarken dalları
Toprağa tohumlar saplandı.

-Gelinliğini giyerken toprak ana
Kar tipilerinde
Ateşler taptı canlara.

-Kış el salladığında bahara
Bir çiçek açtı Newrozda
Tohumlar patladı ardarda.

-Hayat meyvaya durduğunda
Yeni taklar atıldı öne
Açlıkla güzelleşen umudun saflarına.

-Ey yaşamı güzelleyen kavga ve alinteri
Dört mevsimi türküleyen bir Aşk ateşi miydi?
Mevsimleri güzelleyen
sevginin sönmeyen gözleri miydi?

Ak Saçlı Ana

Sen söyle ey umudu emziren Ak Saçlı Ana
Bir ateş nasıl sarmalar genç bedenleri
Bir ölüm nasıl yayar alevini

Kimi ölmek için ölüm dedi
Kimisi yaşamak için yaşamı yeniden keşfetti
Oysa nasıl bile bilirdi
Dört mevsimlik türkünün ezgisini bilmeyen
Yaşam için ölümün güzellemesine girmeyen

Tespah taneleri gibi sayıyoruz günleri
Acılarımız gelip geçici
Ama acıların tadı
Tuba ağacının meyveleri gibi lezzetli mi lezzetli.

(15.09.2001)

Kahkaha Çiçekleri

Acının saçlarına kahkaha çiçekleri takıyorum
 Diyeceğimi diyorum
 O son ana kadar
 Yağdıkça beyazlaşan
 Kar çiçekleri gibi
 Yoldaşların sevgisini kalbimde taşıyorum
 Ölümün nefesleriyle yaşıyorum bu odada
 Bu dünyada
 Ellerin onların eller,
 Aya yıldıza bakıyorum
 Gözlerim onlarınki
 Yeryüzünün gövdesine damarlarımı asıyorum
 Ve en duyulmadık nağmeleri
 Onlarla söylüyorum
 Yok yok "bize ölüm yok"
 Adım gibi biliyorum
 Kuşandık ya
 Güneş misali
 Bir düğüne, bir şenliğe gider gibi
 Kızıl tolgamız alnımıza
 Sevdamız inancımız azıktı
 Sözümüz yiğitlerin yemin kalesi

Yok yok mümkünü yok
 Bizde ölüm çok
 Ama "bize ölüm yok"
 Karnımız
 Baltazar'ın şöleninde
 Kuru lafa, ekmeğe ve de yemeğe tok.

Gizledim

Yoldaşlar
Bakın gözyaşlarımı gizledim
“Atlar gibi ayakta ölmeyi”
Ben de isterim

Zafer için alev topları hazır
Açlık neferlerinin kıtaları dizilmiş
Varsın
Kendi sağırlığında gömölüp dönsün dünya
Nabzın bir anlık durması
Ayağa kaldırır dünyayı
Direnenler

Hayatın acı tatlı sularını içmiş
Atlarını sırat köprüsünden geçirmiş

Eyy
Kendi etini dirhem dirhem yiyen
Emeği-ekmeği haraç mezat tüketen
Size vatan evlatlarını verdik
Alev toplarından yangınlar için
Hürriyet için kendinden geçen
Yaşamı-ölümü onunla bezenen

Ölümü Yendikçe Yücelir insan

Yağmurda parlayan yaprak gibi
Sevinçten ya da kederden
Yine güneşe gülümsemeli
Aşkın narında kül olan Ferhat'dan
Daha çılgınca sevmeli
Kavgayı ve döğüşenleri
İpek böceği kozasını örer gibi
Özenle
Kavgamızı büyütmeliyiz
Çünkü ölümü yenenlerden miras kaldı bizlere
Ve devredeceğiz
Gelecek güzel günlere ve nesillere

Gözbebeğim yarenim
Sevmek, gülümsemek ve ölmek
Yüce utkumuz için yetmiyor
Ölmek ve öldürmek gerekiyor
Ve döğüştükçe
Tiranlardan tiksirmek için nedenlerim çoğalıyor
Milyon kere milyon bir sinekten
Daha fazla tiksiniyorum
Sevdiklerimin gülüşlerini
Taze bir dal misali
Kesip biçenlerden

Biliyorum sevdiğim
Her şey son kerteye gelmiş
Bu acılara bu kahra göğüs gerilecek
En son
Kanlı kızıl karanfiller
Çoğalıp gülümseyecek

Ey bedenini dirhem dirhem yiyenler
Ölümü yenip ışığa gömülenler
Nerde hani?
Karanlıklar, sessiz geceler
Siz yoksanız
Bu gün ışığı kimin armağanı bize
Siz varsınız işte
Göz pınarında
Akan kanda
Ve alınterinde

Hiçbir şeyi özlemediğim kadar özledim
Gözlerinizin ferini
Damıtılan sözlerinizi
Döğüşken yüreklerinizi
Kızgın bir demir gibi kızardığım
Hatta kızdığım küfürlerinizi bile
Şu kördüğüm suskunluğuna
Patlayıp haykırmak istiyorum
Doğayı
Karanfile boğmayan toprağa
Şaşıp kalıyorum

Daha coşkudan
Kendimden geçercesine
Delicesine
Kalbimizi çatlatacak
Gırtlığımızı yırtacak
Sevda şiirlerini gürletmedik
Kavga türkülerini söylemedik

Biliyorum, olsak da
Ayrı hücrelerde, ayrı zindanlarda
Söyleyeceğiz hep bir anda
En coşkulu türküleri
En hırçın şiirleri

Biliyoruz ki döğüşenler-ölüme yürüyenler
Yıka-yaka
Yana-yıkıla
Tırmalaya-tırmalaya
Vardılar mavi deryalara
Zaferin büyülu adasına.

Herkes son anında
Herşey yalın ve basit tabiat anada
Kış bitecek bahar başlayacak
Isınmışsa mermi yatağında
Yolu yok namlusunu patlatacak
Havayı biçer
Suyu içer gibi
Biliyorum ki direnenler
Atlarını dört nala sürüp
Sırat köprüsünü çoktan geçtiler
"aslı astarı haklılık olan" ölüm orucunda
En son, atlar gibi ayakta ölenler
ipi göğüsleyecekler
Ve kızıl mavi alevleri içenler
Alev toplarıyla
Yeri göğü inletecekler.

Kızanım yarenim
Kısacık hayatımızı adamakla
Kurulacak upuzun aydınlık bir dünya
Doyasıya sevecek, gülecek
Sevinci kedere ve açlığa bulanalar,
Canlar
Yalan hükmünü çoktan yitirdi
Sıra ölümlerimizin depremde şimdi
Biliyoruz adımız gibi, ekmek-su gibi
Her geceden sonra gündüzün gelmesi gibi
Yaşamak ve yaşatmak için düşlerimizi
Ölümü yakalamak gerektiğini
Onun için şimdi
Tetiğe dokunurken titreyen parmağımla
Kapattım
Korkuyu büyüten
Hayatın eski defterini.

Her mevsim
Unuttu bir öncekini
Aylar ve mevsimler
Dolu dizgin geçildi
Mümkünü yok
Bahar gelecek
Kanlı kızıl karanfiller
Gerilmiş bir tel gibi
Dallarında kopacak
Ve zafer ırmağında
Sonsuzluğa akacak ölümü yenenler.

Vatana Sunduk

Sürgün yollarında
İlgim ılgım dalgalanırdı
Şafakların kanlı tutsak şarkıları
Dal budağı
Yar dudağı/ana kucağı
Sana bir sabah
Tertemiz, lekesiz sunacağız vatani
İşte o vatanın anahtarı
Soyağacı ocağı
Altın anahtarı
Dersimli Fidan'dı
Bir tutam yanmış saç
Sönmeyen gülüşlü
Bir ömürlük ateş
Yangın kızılı
Kan kırmızı gelinlik giymiş
Vatanımın nazlı bayrağı
Dalgalanır, Berrin'di adı
İsterse köpekler
Bağlasın lalelerle ayağımızı
İsa'nın çarmihına çaksınlar kollarımızı
Kabul etmiyor işte
Ölümü yenenlerin ar damarı
Dudakta teslimiyetin fısıltısı
Damarda sahte hayat iksiri
Duymayacaklar asla
"of aman yandım" fısıltısını
Köpekler dudaklarımızda

Şeker-Tuz Aşkına

Yoldaşız
Koştuk ölümün koinunda
Kankardeşiz
Vurulmuşuz ölüm koşusunda
Paylaşmışız
Bir bardak kantın ılıkliğini gırtlığımızda
Güneşin doğmadığı hücrelerin ardında
Yeni günlerimiz yeni zaferleri doğuruyor
Söyle can yoldaşım
Söyle kan kardeşim
Şeker-tuz ve su aşkına
Ölümlere yatanların namına
İçmişiz ölüm andını
Yana-kana, kana-yana
Genç kız saçları gibi
Dalgalanır türkülerimiz
Toprağa düşenlerin ardından
İşte ölüm
Hayatın karnını tekmeliyor
Milyonların yeniden doğuşu adına
Söyle can yoldaşım
Söyle kan kardeşim
Şeker-tuz ve su adına
“yangınlara dalanların aşkına”
“karanlık cellatlarının”
Yangınlara dalanların ardında
Baş eğmeleri yetmeyecek
Diz çökecekler! Diz çökecekler!

Sevgi Erdoğan'a

Sarı sarı papatyalar açtı
Beton duvarda
Ölümü öpüp alnından
Bir kırmızı gül olup yandı ardından
Kavuşmak için sevdasına
Hapiste
Yoldaş eli
Dost sesi
Yar nefesi
Yıllar var seni görmeyeli
Kor gözlerinde yar özlemi
Birde ölümlerin öfkesi alevlerin bedeni
Birde kanar durur güvercin yüreğim
Açın toprağın yumuşaklığını
Kırk mevsim sonunda sevgi geldi
Belki seni çok bekletti
Uzun sürdü ayrılığı
Sonsuz olurdu bağlılığı
Adına dedik Sevgi
Zindana gün gibi doğupta gitti
Gözlerinin pırlırtısını yayıverdi
Soluğuyla tohumu patlatıverdi
Aç toprağı, mor dağların şahini
Beklediğin sevgiyi getirdi Yoldaşlar.

Kaç Mevsim

Yürüyor durmadan
Güneşin çifte kanatlı kapısını açan
Büyüyor ölürken bile muzaffer olan
Çürüyor aşk yeminlerini unutup kavgadan kaçan
Bende esintisi kuru bir yaprak gibi olan
Gülüyor cennetime sonsuza kadar dolan

Aylar ayları geride bıraktı ne yazar
Bir mevsim öncekini hatırlamadı
Sakalımda bir kaç tel beyazlar
Kuşandım ben de yalın kılıç bedenimi
Ve ölüm andını
Sürüyorum yağız atımı
Bir mevsimden bir mevsime

Adlarına mezarsız ölümler denildi
Kimi cengaver bir geçmiş
Kimi cıvıl cıvıl bir geleceği
Zamanın sonsuzluğunda yitirdi
Unutan kim, unutturan kimdi
Kazıdık yüreğimize hançerle
İntikam yeminlerimizi
Sildik defterimizde geçmişimizi silenlerin
Affedilişlerini

Unutmayacaksın diye gözlerimdeki sevinci
Ölürken bile ısıtacak gözlerini
Unutmayasın diye hıncımı
Ölürken bile yumruklarım sıkılı kalmalı

Nazlı bir kleş gibi
Almışım elime yüreğimi
Salınır ha salınır
Patlatmak için bedenimi

Tespah taneleri gibi sayıyoruz günleri
Doksan dokuzdan sonra yüz
Arkam önüm sobe
Mevsim güz
Dere tepe düz.

Ramiz'lere

-Ah diyorsun sapanım olsa
Oysa yok elinde
Ne kuş lastiği, ne taş, ne de sapan
Yine de arıyorsun,
Sapanına sarılıyorsun.
Kirli ölüm mermileri bağıra-çağıra
Ölümün türküsünü söylüyor sana
Korkulur Ramiz'im,
Korkulur biricik evladım
Yiğit oğlum
Bazen cesaret korkudan doğar
Küçük dostum.
Sen korkuyordun
Senin korkularından
Filistin'li çocuk generaller
Ve ikinci intifada doğdu.
-Ah Ramiz'im gözlerinde
Henüz tamamlanmamış bir yaşam damlıyor
bir mühlet

Kısa ölüm ve yaşam, sana kismet ettiler
Uzun yaşam ve kismet
Ah güzel, ah esir Hayfa
Koca portakallar rengini Ramiz'in kanından aldı.
Ne çok Ramiz ölüyor kutsal toprakta
Ne çok çocuğu öldürüyor
Tanrı Yehova'nın piçleri ve ölüm melekleri
Ne kadar kabir var
Kabil'in kabristanında
Zaman yetmiyor cenaze namazlarına
Kefensiz, kolsuz, başsız yatıyor
Masumlar Kabil'in toprağında.

Sakallarımız

Kimi yıldızlı geceyi sever
Biz sabah esintilerini
Kimi yarın ela gözlerini sever
Biz kelepçesiz emekçi ellerine
Kimi, uzatmak için ecel yollarını
Kısalttılar sakalları
Biz, kuşatmak için sevdamıza giden yolları
Uzattık sakalları.

Açacak Çiçekler

Henüz en güzel çiçek açmadı
Kara toprağın bağrında
Kanaya kanaya açacak çiçek
Bağıra bağıra haykırarak
Ben zaferim, zaferim.

Murat Çoban'a

Adını
dönülmez bir sevda gibi
nakşettik ömrümüze.
Ve sen
nicedir saz eyledin o sevdayı
sessizce çıktın
yüreğimize!
Şimdi
çığlığın dolanıyor koyaklarda
ve avazınla soluk alıyor
dağlarımızı yeşilleyen bahar.
Sen ki
bir yanık türkü söyler gibi
ve selam eder gibi
salına salına gelen zafere
öyle rahat
kaygısız
ve neşeli
defettin ihaneti.
Son bir gülüşle bezedin ya yolumuzu
ne dağlar ne taşlar
ne de avaz avaz selama duran can yoldaşlar
unutmayacak seni.
Çünkü tuttun sözümüzü
uğurlar olsun yoldaş
uğurlar olsun
çoğalttın ömrümüzü.

İçindekiler:**Yurdunu arayan ozan**

- 1-Zamana direnen
- 2-Yurdunu arayan ozan
- 3-Yeryüzü fotoğrafları
- 4-Yaşam gerekçem I
- 5-Yaşam gerekçem II
- 6-Vatan yaralı
- 7-Varacağız menzile
- 8-Unutulmuş
- 9-Tutkuların esiriyim
- 10-Tut ki
- 11-Sen I
- 12-Sen II
- 13-Paslanır
- 14-Ölümü sevda
- 15-Nerde
- 16-Meçhulün çizgisi
- 17-İsimsiz şiirler I
- 18-İsimsiz şiirler II
- 19-İnsanı insanı gibi
- 20-İlle

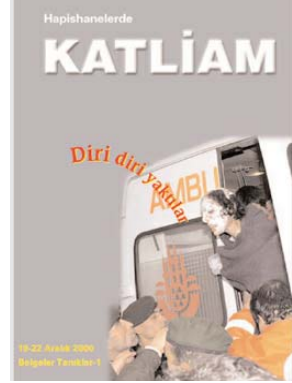
- 21-Haykırış
- 22-Haykır
- 23-Hani
- 24-Zulüm
- 25-Gün gelir
- 26-Gerisi yalan
- 27-Eğer eğer
- 28-Düşümde kalır
- 29-Düşlerim tutuşur
- 30-Doğanın dostluğu
- 31-Dize-İmge ve şiir
- 32-Sevdasız ağaççıklar
- 33-Cesetler ve gözler
- 34-Burda
- 35-Bulutlara
- 36-Bilirim
- 37-Beyaz
- 38-Anadoluyuz biz
- 39-Aldanmak

HAYATA SUNULAN ÇİÇEKLER ÜSTÜNE

- 1-Hoş geldin boş gitmeyen
- 2-Nehirler
- 3-Kar yangını
- 4-Analara
- 5-Canan ve Zehra'ya
- 6-Adım adım Dersim'e
- 7-Yaşatmak için
- 8-Yangın gülüşüm
- 9-Söndürelim güneşi
- 10-Sevginin fideleriyiz
- 11-Ender Can'a
- 12-En coşkun şarkı
- 13-Sen ölmedin
- 14-Bengisu
- 15-Çelik mavisini
- 16-Ölüm
- 17-Sevginin sönmeyen gözleri
- 18-Ak saçlı ana
- 19-Kahkaha çiçekleri
- 20-Gizledim
- 21-Ölümü yendikçe yücelir insan
- 22-Vatana sunduk
- 23-Şeker-tuz aşkına
- 24-Sevgi Erdoğan'a
- 25-Kaç mevsim
- 26-Ramiz'lere
- 27-Sakallarımız
- 28-Açacak çiçekler
- 29-Murat Çoban'a

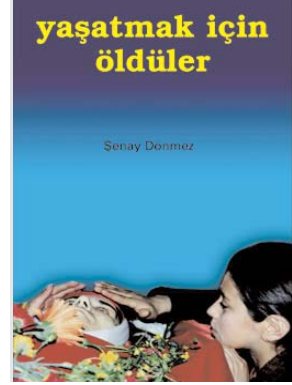
Hapishanelerde Katliam

(19-22 Aralık 2000,
Belgeler, Tanıklar -I)
Anadolu Yayıncılık

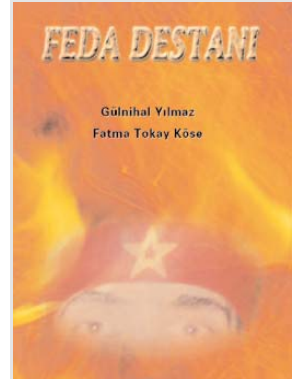
Yaşatmak İçin Öldüler (Armutlu'da Ölüm Orucu direnişi)

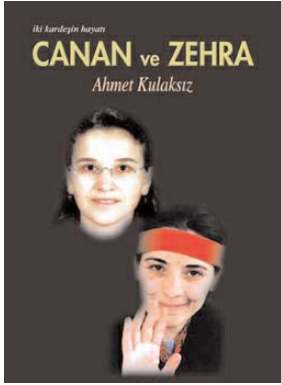
Boran Yayınevi

Feda Destanı

(Ölüm Orucu şehitleri
Gülnehal Yılmaz ve
Fatma Tokay Köse'nin
son anlarına kadar
inançlarını işledikleri
direniş destanı)
Boran Yayınevi

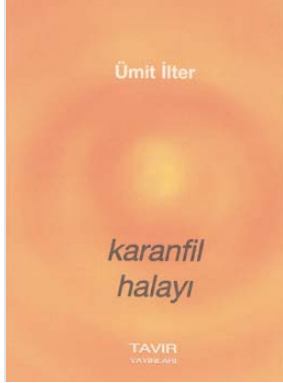

İki kardeşin hayatı **Canan ve Zehra**

(Armutlu ölüm
orucunda şehit
düşen iki kız
kardeşin hayatı)

Tavır Yayınları

Karanfil Halayı (Şiir-Ümit İlter)

Tavır Yayınları

Direnış Ölüm Yaşam

(1984 Ölüm
Orucu direnişı)

Haziran Yayınevi

Direniş Ölüm Yaşam-2

Feda Kuşağının
Kahramanları

(1996 Ölüm Orucu
direnışı)

Haziran Yayınevi

Bir Direniş Odağı

Metris - Metris Tarihi

(12 Eylül cuntası
sonrası Metris
Hapishanesinde
direnış tarihi)

Haziran Yayınevi

(2. Baskı Yar yayınları)

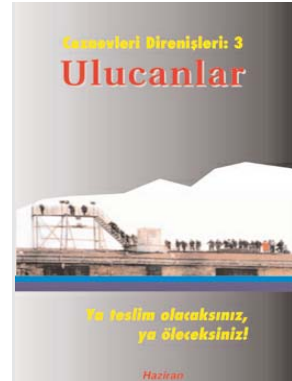
Cezaevleri

Direnışleri-3:

ULUCANLAR

(Ulucanlar'da katliam
ve direniş)

Haziran Yayınevi

Anadolu Yayıncılık

- 1- Tarihçesi ve Yaşayanların Anlatımlarıyla İŞKENCE-1
- 2- Hapishanelerde Katliam (19-22 Aralık 2000, Belgeler, Tanıklar -I)

Boran Yayınevi

- 1- Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm Mücadelesinde GENÇLİK (I-II)
- 2- Milliyetçilik Çıkması
- 3- Zafer Yolunda -I
- 4- Yaşatmak İçin Öldüler (Armutlu'da Ölüm Orucu direnişi)

Haziran Yayınevi

- 1- Devrimciler Yargılıyor Dizisi:
Devrimci Sol Dava Dilekçeleri
12 Eylül Mahkemeleri Dosyası (I-II)
- 2- Kongre Belgeleri-1: RAPOR
Parti Cephe İle İktidara Yürüyelim
- 3- Kongre Belgeleri-2: KARARLAR
- 4- Taş Değil Yürekte Elimizdeki
- 5- Darağacında Yapılan Siyaset: İDAM
- 6- GAZİ Gecekondulardan Geliyor Halk
- 7- Tutsak Aileleri, 12 Eylül ve TAYAD
- 8- 50 Soruda HALK MECLİSLERİ
- 9- 50 Soruda Din, İslamcılık ve Laiklik
- 10- EL SALVADOR Birleşik Devrimci Savaş
- 11- Bir Direniş Odağı METRİS Metris Tarihi
(2. Baskısı Yar Yayınlarında çıktı)
- 12- Herşey Birliğimiz, Geleceğimiz ve Zaferimiz İçin
(Devrimci Harekette Darbe)
- 13- Direniş Ölüm Yaşam
- 14- Direniş Ölüm Yaşam-2
Devrim Kuşağının Kahramanları
- 15- Bir Savaş, Bir Dava ve Zafer
- 16- Yeni Çözüm Seçme Yazılar
- 17- Cezaevleri Direnişleri-1: BUCA
- 18- Cezaevleri Direnişleri-2: ÜMRANIYE
- 19- Cezaevleri Direnişleri-3: ULUCANLAR
- 20- HAKLIYIZ KAZANACAĞIZ- Cilt 1-2
- 21- Kontrgerilla Operasyonları
- 22- Mücadele Seçme Yazılar-1
- 23- Mücadele Seçme Yazılar-2

- 24- Direniş Şiirleri
- 25- Dava Dosyası-1
- 26- Dava Dosyası-2
- 27- Bize lm Yok
- 28- Bayrağımız lkenin Her Tarafında Dalgalanacak
- 29- Halk Sınıfı (I-II)